

den ikke kan overspringes, saalænge det ikke er afgjort, hvor min Ret ophører og en Andens Ret begynder; saalænge, ffikke vi os meget godt, efter hinanden; men i det Dieblif, vi komme til Smaating, naar Lovgivningen giver sig til at tage fat paa dem, blive de store Ting, og det vil da ikke slaae feil, at der er mange smaa Ting endnu tilbage, foruden hvad der her er anført, og man vil da sige paa begge Sider: Da Lovgivningen har sagt, at det ikke er Smaating, hvad vi hidtil have anseet for at være det, men at det er store vigtige Sager, have vi mange flere saadanne store Ting i Baghaanden. Det er det, der vil komme frem ved mange Leiligheder, hvor det ikke hidtil er kommet frem, men da er Enigheden forbi, da ville Skolecommissjon og Sogneraad arbejde sammen under Tværhed og søge, hvor de kunne finde en Prif at gjøre Udsættelse over og Modstand imod, hvilket imidlertid gaar ud over Skolen og Skolevæsenet. Det, der har givet Anledning til dette Lovforslag, er en saadan Sag, nemlig den forunderlige Taktløshed af en Skoledirection, at den forlanger, at Formanden for Skolecommissjonen paa egen Haand skal afgive Erklæring, og den Ubefindighed af denue Formand, at han har afgivet denne Erklæring; men det er dog virkelig et aldeles enestaaende Exempel; det forekommer mig dog ikke at være Noget, der skalde have Magt til at sætte Lovgivningsmyndigheden i Bevægelse. Det vilde derfor overordentlig glæde mig, hvis — som den ærede Minister før slog paa — den ærede Forslagsstiller vilde tage sit Forslag tilbage, hvad jeg dog ikke tør vente. Jeg vilde glæde mig ærligt derover i den fulde Overbeviisning, at, hvad der er sagt herinde idag, virkelig ikke falder til Jorden, men at det vel skal bevirke, at der skal komme en ganske anden Orden og en langt større Overeensstemmelse med den Land, hvori den ærede Forslagsstiller fordrer, at Ordningen skal fsee, end der hidtil har været tilstede. Hertil kommer ogsaa, at jeg godt kan berolige mig med, at, som jeg allerede tidligere har sagt, det ene Medlem af Sogneraadet altid er tilstede, og at der vistnok som oftest er to tilstede. — Der er en-

felte Punkter i Forslaget, som efter min Formenting nødvendigt maae forandres, Noget, hvorpaa den ærede Forslagsstiller vistnok ogsaa vil gaae ind; men derved skal jeg ikke opholde mig idag.

J. M. Hansen: Jeg kan give den ærede sidste Taler fuldstændig Ret, naar han beklager, at det har stillet sig saaledes, at man har fundet det nødvendigt at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse for dette Forholds Skyld; men jeg troer, at det ærede Medlem ikke fuldt har lagt Mærke til, at det er Regeringens Skyld, at man har maattet komme dertil. Dersom den vedkommende Minister i dette Forhold havde indskrænket sig til at gaae frem i Overeensstemmelse med, hvad han selv i Begyndelsen af sit Circulaire siger, at der til forskjellige Tider har været Spørgsmaal om Fortolkningen, idet der har hersket Uvisshed og deelte Meninger om, hvilken Myndighed der tilkom de ved Loven anordnede Commissioner, dersom han altsaa havde afgjort Spørgsmaalet efterhaanden, hvor saadanne Exempler kom frem, vilde hele dette Circulaire ikke være kommet, og saa vilde hele den Bevægelse, som jeg troer, jeg tør sige findes paa flere Steder i Landet om denne Sag, ikke være kommen frem. Men den vedkommende Minister har ikke villet indskrænke sig til at være den afgjørende Autoritet i det enkelte Tilfælde, men han har villet give Forrifter for alle andre Vedkommende i Landet, og det er efter min Mening et stort Overgreb, han herved har gjort, idet han har tillagt Skolecommissjonerne en saadan Raadighed og Myndighed, som gaar ud over, hvad der efter Loven af 1867 kan antages at være paatænkt at give dem. At Circulairet er tvingende og bindende for de Vedkommende, hvem det er tilstillet, deri ligger jo, at man ikke er bleven staaende ved selve Loven og ved en Afgjørelse af de enkelte Tilfælde, hvor der var forskellige Meninger om Lovens Bestemmelser; man har udsendt nye almindelige Bestemmelser, som ere bindende for de Vedkommende. Men det er netop det, der har bragt den Uenighed tilstede, som det ærede Medlem beklagede kunde komme frem. Mit Lovforslag vil virkelig ikke bringe